

سپیده ملایری (سعید خاقانی ۲)

۱، کارشناس ارشد معماری، دانشگاه علوم تحقیقات تهران (شاهرود)، ایران

(h_miramad2010@yahoo.com)

۲، استادیار، دانشکده مهندسی معماری، دانشگاه صنعتی شاهرود، ایران

(saied khaghani@yahoo.com)

چکیده

خدای متعال دستورات جامعی برای بسیاری از مسائل انسانی درقران واحادیث وروایات آورده است. ویژگیهای سکونت شایسته از این دست مسائل میباشد و خانه به عنون بلافصل ترین فضای مرتبط با زندگی آدمی از مهمترین آنهاست. انسان از خانه تاثیر می پذیرد و بر آن تاثیر می گذارد. مسکن اولین فضایی است که آدمی احساس تعلق فضایی را در آن تجربه می کند. خانه تنها مکانی است که اولین تجربه های بی واسطه با فضا در انزوا و در جمع درون آن شکل می گیرد. در نتیجه خانه ی شخصی عالم صغیری که انعکاس دهنده ی جهان بینی فرد است. آیات قرآن برای طراحی و ساخت محیط زندگی جزئیاتی را که مربوط به امور فنی و تکنیکی هستند در ظاهر معرفی نمی نماید؛ با این حال اصولی را مطرح می کند که چارچوب بایست ها و شایست ها را در تمام شئون زندگی انسان و از جمله ساخت شهر و محیط زندگی پی می ریزد. لحاظ نمودن این چارچوب سبب شده است که علیرغم اینکه فضاهای زندگی مسلمین در نقاط جهان و در شرایط اقلیمی متفاوت و امکانات و مصالح گوناگون بنا شوند. دارای روح و هویت مشترک و واحدی باشند. در این مقاله سعی بر آن بوده است تا ویژگیها و رهنمودها از آیات واحادیث استخراج شود. نوشتار حاضر بر آنست تا حتی الامکان درحد ایجاز واختصار به ان دسته از مطالبی که به نحوی به ساختن مامن ومسکن مسلمانان مربوط شده پردازد. معماری امروز دچار سردرگمی است و نکاتی که دراین مقاله برشمرده شده، می تواند همچون قطب نمایی باشد که هدایت زندگی وسکونت درست را به دست بگیرد و روح و هویت مشترکی به زندگی ما مسلمانان ببخشد. وظیفه ی دست اندرکاران این جنبه ی مهم از زندگی انسانی یعنی معماری و شهرسازی است تا با بازنگری نگاه صحیح اسلامی در باب شهر و خانه الگویی برای شکل درست زندگی مسلمانان بسازند و فضای زندگی انسان را از فضاهای تک بعدی و فاقد معنا برهانند.

واژه های کلیدی: مسکن، خانه، سکونت شایسته، معماری اسلامی